

ภาพอนาคตในปี 2035 : ที่ดิน
พลังงาน และน้ำในประเทศไทย
การสร้างฉากทัศน์เศรษฐกิจไทย 2035

- การสร้างฉันทศน์ทางเศรษฐกิจไทย 2035 เป็นการประมาณการอัตราเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและพลวัตการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจรายสาขา ซึ่งผลการวิเคราะห์จะเป็นรากฐานที่สำคัญที่มีประโยชน์ต่อการประมาณการความต้องการในส่วนอื่นๆ ได้แก่
 - การวิเคราะห์ความต้องการน้ำของประเทศไทยในอนาคต
 - การประมาณการความต้องการทางด้านพลังงานของประเทศไทยในอนาคต
 - การประมาณการอุปสงค์การใช้ที่ดินของประเทศไทยในอนาคต

กรอบการสร้างฉากทัศน์เศรษฐกิจไทย

- การสร้างฉากทัศน์เศรษฐกิจไทย 2035 คือ การประมาณการอัตราเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจรายสาขา อันจะเป็นรากฐานที่สำคัญที่มีประโยชน์ต่อการประมาณการความต้องการในส่วนอื่นๆ ต่อไป
- การสร้างฉากทัศน์เศรษฐกิจ เป็นการผสมผสานระหว่างวิธีการเชิงปริมาณที่อาศัยแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ และวิธีการเชิงคุณภาพที่อาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
- อาศัยการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมเป็นหลัก

$$GDP = \left(\sum_i \frac{VA_i}{L_i} \times \frac{L_i}{LF} \right) \times \frac{LF}{Capita} \times Capita$$

←
↓
↘
↗

ผลิตภาพแรงงานรายสาขา* สัดส่วนจำนวนแรงงานรายสาขา* สัดส่วนจำนวนแรงงานที่ทำงานอยู่ทั้งหมดต่อประชากรที่มีอยู่ทั้งหมด

↗ จำนวนประชากร

* มีขนาดที่แตกต่างกันตามรายสาขา

- คาดคะเนภายใต้กรอบการวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์
 1. ฉากทัศน์ที่เศรษฐกิจมีการพัฒนาในรูปแบบเช่นเดียวกับในอดีต (Business As Usual: BAU)
 2. ฉากทัศน์ที่เศรษฐกิจมีการพัฒนาที่มุ่งเน้นภาคอุตสาหกรรม (Industry)
 3. ฉากทัศน์ที่เศรษฐกิจมีการพัฒนาที่มุ่งเน้นภาคเกษตรและบริการ (Agriculture & Service)
 4. ฉากทัศน์ที่เป็นไปได้มากที่สุด อาศัยข้อมูลแนวทางการพัฒนาประเทศมาร่วมวิเคราะห์ (Eclectic scenario)

- การทำวรรณกรรมปริทัศน์ (Literature Reviews)
- การประมวลข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ข้อเสนอแนะในการผลักดัน 10 อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์
- การจัดทำ foresight ประกอบไปด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นผ่านแบบสอบถาม การเก็บข้อมูลผ่านการประชุมกลุ่มย่อย และการรวบรวมข้อมูลผ่านการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะ

วิธีการสร้างฉลากทัศน์และแหล่งข้อมูล

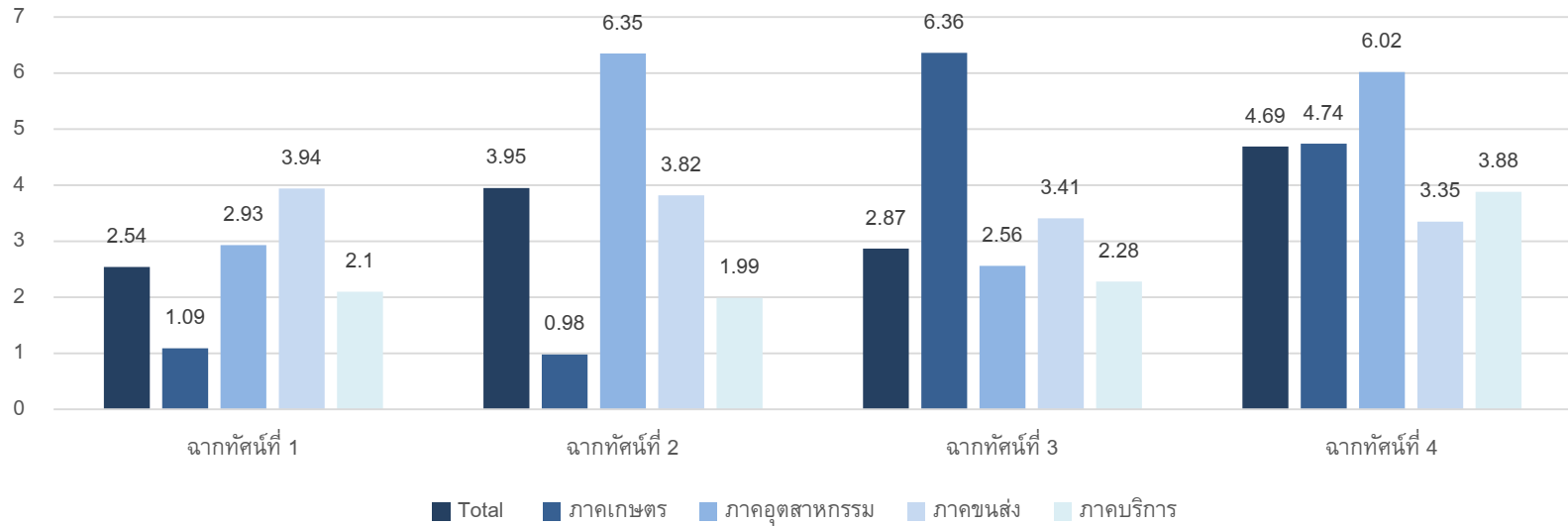
- ฉลากทัศน์ที่ 1 อาศัยการพยากรณ์อนุกรมเวลา โดยใช้ข้อมูลแนวโน้มในอดีต เพื่อพยากรณ์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต
- ฉลากทัศน์ที่ 2 และ 3 อาศัยการพยากรณ์อนุกรมเวลา และการวิเคราะห์การไล่ตามผลิตภาพการผลิตในระดับโลก โดยกำหนดประเทศต้นแบบและทำการประเมินผลิตภาพทางการผลิตของประเทศนั้น เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาของประเทศ และเลือกใช้อัตราการไล่ตาม (catching-up rate) ที่เหมาะสมแหล่งข้อมูล
 - งานวิจัยชิ้นนี้ได้กำหนดให้ประเทศเกาหลีใต้ เป็นประเทศเป้าหมายในฉลากทัศน์ที่ 2 และประเทศฝรั่งเศส เป็นประเทศเป้าหมายในฉลากทัศน์ที่ 3
- ฉลากทัศน์ที่ 4 อาศัยการพยากรณ์อนุกรมเวลา และข้อมูลการพัฒนาของภาครัฐ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิบัติการของประเทศไทยสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และข้อเสนอแนะภาคเอกชนในการพัฒนา 10 อุตสาหกรรม

แหล่งข้อมูล

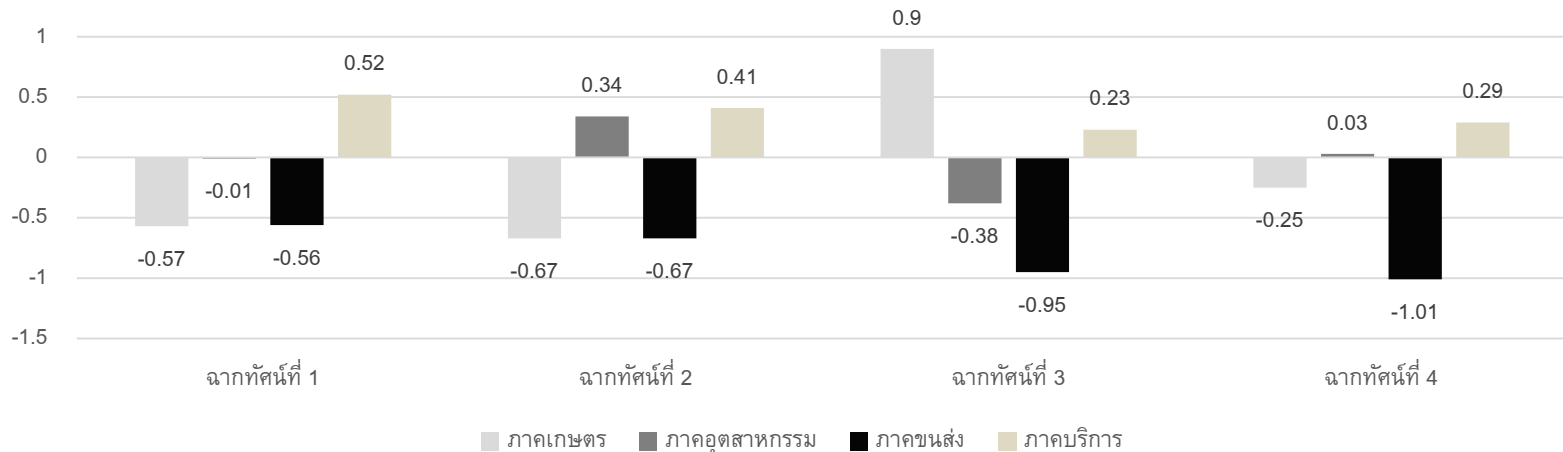
- ข้อมูลการผลิต (Output) รายสาขาของประเทศไทย : *บัญชีรายได้ประชาชาติ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม*
- ข้อมูลแรงงาน (Labor) รายสาขาของประเทศไทย : *สำนักงานสถิติแห่งชาติ*
- ข้อมูลการผลิตรายสาขาที่ได้จาก มูลค่าเพิ่มจากการผลิตโดยรวมเทียบปี ค.ศ. 2005 ในสกุลเงินของแต่ละชาติ (Gross value added at constant 2005 national prices) และข้อมูลแรงงานรายสาขา ของประเทศฝรั่งเศสและเกาหลีใต้ : *ฐานข้อมูล GGDC 10-sector*
- ดัชนีผลิตภัณฑ์มวลรวมเทียบมูลค่าตลาดในปี ค.ศ. 2010 (GDP at market prices in constant 2010 US\$) และ ข้อมูลระดับรายได้มวลรวมประชาชาติต่อหัวประชากร (GNI per capita Atlas method) : *ฐานข้อมูลธนาคารโลก*

ผลการพยากรณ์จากการสร้างฉากทัศน์

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (ร้อยละต่อปี)

อัตราการเจริญเติบโตของจำนวนแรงงาน (ร้อยละต่อปี)

- ฉากทัศน์ที่ 1: การพัฒนาแบบเช่นในอดีตในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา (BAU) และฉากทัศน์ที่ 3: การพัฒนาโดยมุ่งเน้นที่ภาคเกษตรและบริการ จะมีอัตราเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ย 2.54 และ 2.87 ต่อปีตามลำดับ **ขณะที่ฉากทัศน์ที่ 2: การพัฒนาโดยมุ่งเน้นที่ภาคอุตสาหกรรม และฉากทัศน์ที่ 4: การพัฒนาโดยอาศัยกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ให้ผลการประมาณการอัตราเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.95 และ 4.69 ต่อปีตามลำดับ**
- การเคลื่อนย้ายแรงงาน พบว่า
 1. ฉากทัศน์ BAU แรงงานจะเคลื่อนย้ายออกจากภาคเกษตร อุตสาหกรรมและขนส่ง ไปยังภาคบริการ
 2. ฉากทัศน์อุตสาหกรรม แรงงานจะเคลื่อนออกจากภาคเกษตรและขนส่ง ไปยังภาคอุตสาหกรรมและบริการ
 3. ฉากทัศน์เกษตรและบริการ แรงงานจะเคลื่อนออกจากภาคอุตสาหกรรมและขนส่ง ไปยังภาคเกษตรและบริการ
 4. ฉากทัศน์ยุทธศาสตร์ แรงงานจะเคลื่อนออกจากภาคเกษตรและขนส่ง ไปยังภาคอุตสาหกรรมและบริการ
- ประสิทธิภาพแรงงาน (Labor Productivity) พบว่า
 1. ฉากทัศน์ที่มุ่งเน้นภาคเกษตร (เกษตรและบริการ และยุทธศาสตร์ชาติ) จะมีอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภาพแรงงานในสาขาเกษตรที่สูงมากถึงร้อยละ 6.27 และ 5 ต่อปีตามลำดับ
 2. ฉากทัศน์ที่มุ่งเน้นภาคอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรม และยุทธศาสตร์ชาติ) จะมีอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภาพแรงงานในสาขาอุตสาหกรรมที่สูงมากถึงร้อยละ 5.99 ต่อปี
 3. ฉากทัศน์ที่มุ่งเน้นภาคบริการ (เกษตรและบริการ และยุทธศาสตร์ชาติ) จะมีอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภาพแรงงานในสาขาบริการที่สูงมากถึงร้อยละ 2.04 และ 3.58 ต่อปีตามลำดับ
 4. ผลิตภาพแรงงานในสาขาขนส่งแตกต่างกันไม่มากนักในแต่ละฉากทัศน์ มีอัตราเจริญเติบโตอยู่ระหว่าง 4.40-4.52 ต่อปี

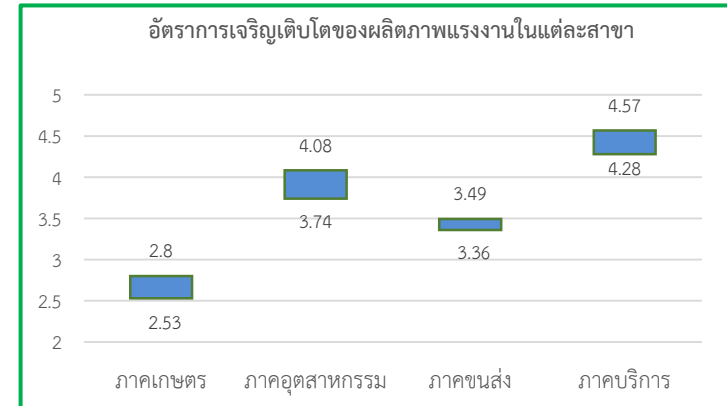
ฉากทัศน์ที่เป็นไปได้มากที่สุด

- การจัดทำ foresight เพื่อการพัฒนาฉากทัศน์ที่เป็นไปได้มากที่สุดสำหรับประเทศไทย สามารถสรุปได้ว่า

- อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยที่เป็นไปได้มากที่สุด อยู่ที่ประมาณร้อยละ 3.73 – 3.85 ต่อปี

- อัตราเจริญเติบโตของผลิตภาพแรงงานในแต่ละสาขา

- ภาคเกษตร : ร้อยละ 2.53 – 2.80 ต่อปี
- ภาคอุตสาหกรรม : ร้อยละ 3.74 – 4.08 ต่อปี
- ภาคขนส่ง : ร้อยละ 3.36 – 3.49 ต่อปี
- ภาคบริการ : ร้อยละ 4.28 – 4.57 ต่อปี

- อัตราการเปลี่ยนแปลงของแรงงานรายสาขา

- ภาคเกษตร : ลดลงร้อยละ 0.99 – 1.25 ต่อปี
- ภาคอุตสาหกรรม : เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.11 – 1.48 ต่อปี
- ภาคขนส่ง : เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.72 – 2.16 ต่อปี
- ภาคบริการ : เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.04 – 3.85 ต่อปี

- แรงงานต่างด้าวจะสามารถเข้ามาทดแทนแรงงานไทยได้เพียงร้อยละ 50 – 54 เท่านั้น

- ปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะเป็นจุดหักเหที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ในอนาคต

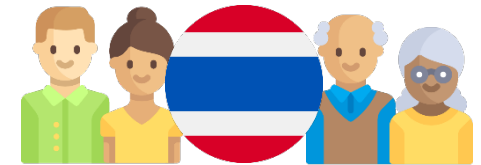
ปัจจัยคุกคามที่ไม่สามารถควบคุมได้

- การเติบโตของเศรษฐกิจโลกและปัญหาภูมิรัฐศาสตร์
- ทิศทางการพัฒนาของเศรษฐกิจจีนในเวทีโลก

ปัจจัยคุกคามที่สามารถควบคุมได้บางส่วน

- ปัญหาการเมืองไทยไม่มีเสถียรภาพ
- ปัญหาสังคมสูงวัย

ปัจจัยที่สามารถควบคุมได้

- การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน
- ความสามารถในการแข่งขันเพื่อส่งออก
- การเติบโตแบบกระจุกตัวเฉพาะกรุงเทพและภาคตะวันออก
- การสนับสนุนภาคท่องเที่ยวให้รองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน
- การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค
- การส่งเสริม SMEs และ Startups
- การเผยแพร่และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

TDRI

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

<http://tdri.or.th>

[facebook/tdri.thailand](https://www.facebook.com/tdri.thailand)

[@TDRI_thailand](https://twitter.com/TDRI_thailand)